

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії **Бурлака Юлія Миколаївна**, 1999 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2022 році Київський національний університет будівництва і архітектури, здобувши ступінь вищої освіти магістра за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування». З 2022 року навчалась в аспірантурі кафедри містобудування Київського національного університету будівництва і архітектури (очна форма навчання), виконала акредитовану освітньо-наукову програму «Архітектура та містобудування».

Разова спеціалізована вчена рада PhD 50.191, утворена наказом Київського національного університету будівництва і архітектури № 51/52-14/90/26 від 03.04.2026, у складі:

Голова разової спеціалізованої вченої ради - **Кравченко Ірина Леонідівна**, доктор архітектури, професор, професор кафедри теорії архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензент – **Брідня Лариса Юріївна**, кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд Київського національного університету будівництва і архітектури;

Рецензент – **Дорохіна Ганна Ігорівна** кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри теорії архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури;

Офіційний опонент – **Фоменко Оксана Олексіївна**, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри інноваційних технологій у дизайні архітектурного середовища Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова;

Офіційний опонент – **Мерилова Ірина Олександрівна**, кандидат архітектури, доцент, доцент кафедри архітектурного проектування та містобудування Українського державного університету науки і технологій, ННІ ПДАБА.

на засіданні «26» травня 2026 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» **Бурлаці Юлії Миколаївни** на підставі публічного захисту дисертації «Принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій» за спеціальністю 191 – Архітектура та містобудування.

Дисертацію виконано в Київському національному університеті архітектури і будівництва, м. Київ.

Науковий керівник **Ковальська Гелена Леонідівна**, доктор архітектури, професор, завідувач кафедри теорії архітектури і архітектурного проектування в Київському національному університеті будівництва і архітектури.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису.

Дисертація містить нові науково обґрунтовані результати, зокрема визначено ключові принципи архітектурно-планувальної організації атомних електростанцій, визначено низку прийомів для їх реалізації; удосконалено типологію основних виробничих будівель і споруд атомних електростанцій; надано пропозиції щодо вдосконалення архітектурно-будівельних норм і регламентів у частині створення комфортного та безпечного архітектурного середовища АЕС.

Дисертація виконана державною мовою. Оформлення дисертації відповідає вимогам, встановленим МОН, а також освітньо-науковою програмою «Архітектура та містобудування».

Здобувач має тринадцять наукових публікацій за темою дисертації, з них п'ять статей у фахових наукових виданнях України, вісім тез доповідей наукових конференцій, які додатково відображають наукові результати дисертації.

Наукові праці, в яких опубліковані основні наукові результати дисертації

1. Бурлака, Ю. (2025). Об'ємно-просторова композиція головних корпусів атомних електростанцій. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (72), 307–317. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2025.72.307-317>
2. Ковальська, Г., Бурлака, Ю. (2025). Гуманізація архітектурного образу атомних електростанцій. *Просторовий розвиток*, (15), 14-25. <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2025.15.14-25>

Наукові праці, які засвідчують апробацію матеріалів дисертації

3. Ковальська, Г., Бурлака, Ю. (2024). Особливості архітектури атомних електростанцій. *Сучасні проблеми Архітектури та Містобудування*, (68), 280–292. <https://doi.org/10.32347/2077-3455.2024.68.280-292>
4. Бурлака, Ю. (2024). Фактори та принципи, що впливають на формування функціонально-планувальної організації атомних електростанцій. *Архітектурний вісник КНУБА*, (30-31), 142-149. <https://doi.org/10.32347/2519-8661.2024.30-31.142-149>
5. Бурлака, Ю. (2025). Особливості застосування вім-технологій у будівництві та архітектурі атомних електростанцій в Україні. *Просторовий розвиток*, (13), 53-68. <https://doi.org/10.32347/2786-7269.2025.13.53-68>

Наукові праці, які додатково відображають наукові результати дисертації

6. Бурлака Ю. Особливості формування міст-супутників Атомних електростанцій. *Містобудування: проблеми і перспективи розвитку* : тези доп. п'ятої науково-практ. конф., м. Київ, 25 квіт. 2023 р. Київ, 2023. С. 21 (53 с.) [6].
7. Ковальська Г., Бурлака Ю. Будівництво АЕС з реакторами нового покоління. *Програма та тези доповідей. Архітектура та Будівництво: Відновлення України. Наука, Технологія, Практика* : Міжнар. науково-техн. форум, м. Київ, 17–18 листоп. 2022 р. Київ, 2022. С. 186–187
8. Ковальська Г., Бурлака Ю. Впровадження ВІМ-технологій у будівництво та проектування атомних електростанцій. Програма та тези

доповідей. Архітектура, Будівництво, Дизайн: Технологія, Енергетика, Менеджмент : Міжнар. науково-техн. форум, м. Київ, 16–17 жовт. 2024 р. Київ, 2024. С. 212–213

9. Ковальська Г., Бурлака Ю. Роль енергетичної промисловості у відновленні України. Філософія науки, техніки і архітектури в гуманістичному вимірі: Матеріали IV Міжнар. науково-практ. конф. Частина II, м. Київ, 10–11 листоп. 2023 р. Київ, 2023. С. 84-86 (192 с.)

10. Ковальська Г., Бурлака Ю. Технополіси та технопарки як інноваційні простори. Програма та тези доповідей. Архітектура, Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології : Міжнар. науково-техн. форум, м. Київ, 15–16 листоп. 2023 р. Київ, 2023. С.215 (568 с.)

11. Бурлака Ю. Основні особливості міст-супутників АЕС. Проблеми і методи відновлення і розвитку архітектурномістобудівного середовища в Україні: матеріали науково-практичної конференції, присвяченої до 95-річчя КНУБА, до 35-річчя кафедри дизайну архітектурного середовища, до 35-річчя кафедри теорії архітектури і архітектурного проектування та співпраці з кафедрою міського дизайну та планування Технічного університету Дармштадта (9 квітня 2025 року, м. Київ). – Київ: КНУБА, 2025. – 79 с. (с. 56)

12. Бурлака Ю., Ковальська Г. Вітчизняний досвід фасадних рішень АЕС: еволюція та сучасні підходи. Програма та тези доповідей. Архітектура, Дизайн та Будівництво: Інноваційні технології : Міжнар. науково-техн. форум, м. Київ, 24–25 листоп. 2025 р. Київ, 2023. С. 265-266

13. Бурлака Ю., Ковальська Г. Досвід проектування підземних атомних електростанцій. *Інноваційні методи в архітектурі та будівництві : матеріали IV Всеукр. наук. конф. (м. Івано-Франківськ, 18 листоп. 2025 р.)*. Івано-Франківськ : Університет Короля Данила, 2025. С. 13–17

У дискусії взяли участь та висловили зауваження:

Голова ради - доктор архітектури, професор **Кравченко Ірина Леонідівна**, професор кафедри теорії архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури. Дякую офіційним опонентам і рецензентам, які ретельно опрацювали представлену наукову працю і надали низку важливих зауважень, з якими я погоджуюсь. Від голови ради зауважень немає. Роботу підтримую, тема актуальна, дисертація виконана у повному обсязі з дотриманням усіх вимог.

Рецензент - кандидат архітектури, доцент **Брідня Лариса Юріївна**, доцент кафедри архітектурного проектування цивільних будівель і споруд Київського національного університету будівництва і архітектури, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Розроблені функціонально-просторові моделі організації атомних електростанцій відображають їх загальну архітектурно-планувальну структуру. Водночас конкретні об'ємно-планувальні та архітектурно-образні рішення таких об'єктів можуть суттєво відрізнитися залежно від типу енергоблоків, технологічних особливостей, умов розміщення та вимог безпеки, що зумовлює

значно більшу кількість можливих модифікацій. Розроблення більш деталізованих функціональних рішень для різних типів АЕС може стати предметом подальших наукових досліджень.

2. Доцільним могло б бути більш розгорнуте висвітлення впливу запропонованих архітектурно-планувальних рішень на показники ефективності роботи персоналу.

3. У запропонованій класифікації будівель і споруд атомних електростанцій можна було б чіткіше виділити її відмінність від існуючих суто інженернотехнічних класифікацій АЕС.

Рецензент - кандидат архітектури, доцент **Дорохіна Ганна Ігорівна**, доцент кафедри теорії архітектури і архітектурного проектування Київського національного університету будівництва і архітектури, надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. Бажано було б в першій частині дослідження розглянути питання сучасного стану нормативної бази будівництва атомних електростанцій в тому числі в Україні. Тим паче, що одним з основних напрямків запропонованої новизни є внесення змін та доповнень в нормативні документи.

2. Велика увага при зборі та обробці матеріалів присвячена соціальному опитуванню населення стосовно ставлення до атомної енергетики. Отримані дані вимагають розкрити механізм опитування та соціальний статус респондентів (вік, рівень освіти тощо). Це б надало значно більшу вагу дослідженню та сприяло формуванню відповідних навчальних програм, про які йдеться у роботі.

3. Проаналізований досвід не включає функціонально-планувального аналізу об'єктів. Бажано було б додати графічні матеріали у вигляді планів розрізів та функціональних схем.

4. Бажано в роботі більш детально зупинитись на розкритті механізму використання системного аналізу, що згадувався як один з методів ведення дослідження.

5. В роботі спостерігається значна нерівномірність розподілу тексту по підрозділах. Підрозділ 1.2. «Тенденції, що впливають на розташування та архітектурно-планувальну організацію атомних електростанцій» налічує 4 сторінки. Підрозділ 2.1. «Методика дослідження» - 2,5 сторінки. Доповнення підрозділів інформацією про сучасний стан нормативного забезпечення та системні підходи проведення дослідження відповідно, зрівняло б підрозділи за об'ємом та значно підвищило якість дослідження. Окрім цього велика кількість пунктів та підпунктів в структурі тексту заважає сприйняттю викладеного матеріалу.

Офіційний опонент – доктор архітектури, професор, **Фоменко Оксана**

Олексіївна, завідувач кафедри інноваційних технологій у дизайні архітектурного середовища Харківського національного університету міського господарства імені О.М. Бекетова надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. В розділі 1.1 Аналіз досліджуваної проблеми енергетичної інфраструктури гуманізація промислового середовища проаналізовані труди О. О. Фоменко яка «детально вивчала ергономічні рішення для створення інклюзивного середовища, принципи формування інформаційних BIM-пакетів для моделювання динамічного міста та коефіцієнт екологічного сліду архітектури як фактор формування національних зелених стандартів». Як авторка цих робіт хочу зазначити що поза увагою здобувача залишилися дані моєї школи «візуальна екологія архітектури», що досить щільно співпадає з темою дослідження та відноситься до ключового слова «гуманізація промислового середовища».

2. В пункті 2 висновків до першого розділу зазначено: «... В Україні атомна енергетика має понад півстолітню історію становлення...» що фактично є загально відомою інформацією, і не може вважатися результатом дослідження проведеного автором.

3. Рисунок 2.4. Міста-супутники атомних електростанцій. Закордонний досвід. Автор стверджує: «...міста-супутники проєктувалися як функціонально збалансовані поселення з раціональною планувальною структурою, розвиненою соціальною інфраструктурою та значною часткою зелених насаджень, орієнтовані на забезпечення комфортних умов проживання працівників АЕС і їхніх сімей...». Але з наведених даних очевидно, що в закордонних прикладах жодне місто не будувалося як супутник АЕС.

4. Автор не зовсім коректно формулює висновки до розділів. За класичною формою в висновках описується особистий вклад автора, а саме: « Було встановлено, що...; Результати дослідження продемонстрували, що ...; У процесі аналізу отримано наступні результати ...» і таке інше.

5. Пропозиція захисту АЕС купольними конструкціями від атак БПЛА виглядають декілька сумнівною. Але, не являючись фахівцем з військових технологій однозначно стверджувати свою правоту не можу. Однак, вищевказані зауваження не впливають на загальну позитивну оцінку дисертаційного дослідження.

Офіційний опонент - кандидат архітектури, доцент **Мерилова Ірина Олександрівна**, доцент кафедри архітектурного проєктування та містобудування Українського державного університету науки і технологій, ННІ ПДАБА надала позитивний відгук із зауваженнями:

1. У блоці тексту «Суспільне сприйняття атомної енергетики в Україні» підрозділу 1.2 «Тенденції, що впливають на розташування та архітектурнопланувальну організацію атомних електростанцій» (с. 49) окрім інформації щодо звіту «Ставлення населення України до атомної енергетики:

результати соціологічного дослідження», авторці, на нашу думку, було слід розкрити соціокультурне питання національної травми українського суспільства, пов'язаної з Чорнобильською трагедією. Це би більше збалансувало подану інформацію, представивши не лише поточне відношення населення до сфери атомної енергетики, але й поєднало би емпіричні дані з глибинним поясненням їхніх причин, що додатково би обґрунтувало актуальність запропонованих у роботі рішень.

2. Рис. 1.7 «Закордонні атомні електростанції» (с. 55) та рис. 1.8 «Вітчизняні атомні електростанції» (с. 58), наведені у підрозділі 1.3 «Аналіз вітчизняних та закордонних прикладів атомних електростанцій», у представленому вигляді лише частково сприяють розкриттю питань архітектурно-планувальної організації та архітектурно-художньої виразності досліджуваних об'єктів, оскільки переважна частина ілюстративного матеріалу присвячена відображенню географічного розміщення АЕС у світі та на території України, відповідно, тоді як архітектурно-планувальні характеристики об'єктів представлені обмежено та, здебільшого, у вигляді видових зображень. Відсутність у зазначених матеріалах генеральних планів, схем функціонального зонування та інших графічних матеріалів, що ілюструють просторову організацію територій АЕС, ускладнює сприйняття логіки формування планувальних рішень, які надалі (зокрема у підрозділі 2.3, С. 84-85) покладено в основу типізації компонувальних схем. У цьому контексті доцільним видається доповнення підрозділу узагальнюючою порівняльною таблицею досліджуваних об'єктів, яка б систематизувала ключові характеристики АЕС (технічні параметри, містобудівний контекст, особливості генерального плану, функціонально-планувальну структуру, об'ємно-просторові рішення, системи безпеки тощо), що дозволило б підвищити аналітичну цілісність розділу та достовірність подальших узагальнень.

3. На блок-схемі рис. 2.2 «Фактори, що впливають на проектування та будівництво АЕС» та у подальшому тексті (с. 72) у складі функціонально-технологічних факторів зазначено, що «...від вибору ядерної технології залежить розташування основних виробничих, допоміжних виробничих будівель, господарчо-складських, адміністративних будівель, та розміщення під'їзних шляхів, автомобільних та залізничних доріг...», тобто це безпосередньо впливає на формування функціонально-просторової структури майданчика АЕС. У подальшому викладі матеріалу цей взаємозв'язок розкрито недостатньо повно. Зокрема, не простежується чітка залежність між типом ядерної технології та прийнятими планувальними рішеннями, а наведені графічні матеріали не містять відповідних уточнень. Наприклад, на рис. 2.7 «Генеральний план майданчика АЕС» не зазначено, до якої саме ядерної технології відноситься представлена планувальна структура. На нашу думку, більш детальне розкриття взаємозв'язку між технологічними параметрами та архітектурно-планувальними рішеннями, зокрема через відповідне маркування або порівняння різних типів АЕС, сприяло б підвищенню валідності наведених положень та цілісності дослідження.

4. У підрозділі 3.3 «Рекомендації до реалізації принципу гуманізації архітектурного середовища АЕС» АЕС подається як частково відкритий об'єкт із громадськими функціями. Авторка передбачає «...формування інтегрованих

освітніх, спортивних та культурних просторів...», «...створення зелених буферів і зон відпочинку навколо АЕС для місцевих мешканців та працівників...», «...проектування ландшафтних парків з пішохідними доріжками, зонами відпочинку, водоймами...» (с. 122), що також проілюстровано на рис. 3.6 «Аналіз шляхів реалізації принципу гуманізації архітектурного середовища АЕС» (с. 123). Запропонований підхід свідчить про прагнення авторки наблизити об'єкти атомної енергетики до міського середовища та підвищити їх соціальну інтеграцію. Водночас такі положення потребують більш чіткого узгодження з вимогами режимності, фізичного захисту та радіаційної безпеки ядерних установок, зокрема в частині введення авторкою рекреаційних зон та зон відвідування як елементів структури території АЕС.

У чинних нормативних документах України, а саме у п. 5.10 «Державних санітарних правил планування та забудови населених пунктів» ДСП 173-96 прямо вказано, що «у межах санітарно-захисних зон не допускається розміщення спортивних споруд, садів та парків», оскільки такі зони призначені для обмеження присутності населення та створення захисного буфера у разі техногенної небезпеки. У цьому контексті запропоновані авторкою підходи до формування рекреаційних та відкритих просторів доцільно було б більш чітко диференціювати відповідно до меж їх розташування (у межах або поза межами санітарно-захисних зон), а також уточнити умови їх функціонування. На нашу думку, таке уточнення сприяло б узгодженню гуманістичних підходів із нормативними вимогами та підвищило б практичну обґрунтованість запропонованих рішень.

Результати відкритого голосування:

«За» - 5 членів ради,

«Проти» - немає членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує **Бурлаці Юлії Миколаївні** ступінь доктора філософії з галузі знань 19 «Архітектура та будівництво» за спеціальністю 191 «Архітектура та містобудування».

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової спеціалізованої
вченої ради

Ірина КРАВЧЕНКО

Підпис голови разової спеціалізованої
вченої ради Ірини КРАВЧЕНКО засвідчую:
Вчений секретар КНУБА

Микола КЛИМЕНКО